

World Trade Center

For meget af et patriotisk manifest

Af Jes Nysten

Det ægte og autentiske blandes på irriterende vis med patetisk heltedyrkelse og sentimentalitet i dette epos om de overlevende fra World Trade Center-katastrofen. Det er blevet en forvirrende og flertydig film, som også belastes af en (på)klistret national-religiøs stemning.

Det er blevet gentaget til bevidstløshed, at 11. sept. katastrofen var inspireret af de store Hollywood katastrofefilm. Der er da heller ingen tvivl om, at timingen af det andet angreb - 17. min. efter det første - var fastlagt, så der blev maksimal mediedækning. Siden er billederne blevet gennemspillet så ofte, at vi her fem år efter er tilbøjelige til at se det som film.

Det var ikke en film. Jeg stod for et år siden på Ground Zero og kunne med egne øjne konstatere, at det er den skinbarlige virkelighed! Men i de fem år der er gået siden, har alle ventet på, at Hollywood ville give sig i kast med dette ufattelige drama.

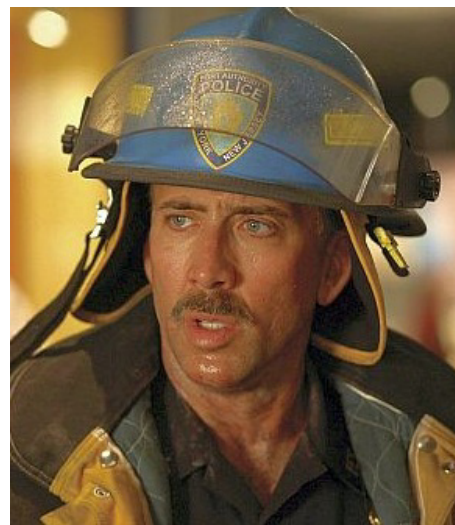
For en måneds tid siden kom Paul Greengrass' meget bevægende doku-drama om den heltemodige opstand fra passagererne i "United 93", der resulterede i at flyet styrtede ned på en mark og ikke nåede sit mål i Washington. Det var en dæmpet og fintfølede hyldest til disse ganske almindelige mennesker, der gik i døden i kampen mod terroristerne. Den film fik desværre ikke megen omtale, hvorimod denne nyeste af Oliver Stone har været omtalt rigeligt på forhånd og derfor også ventet med spænding.

Det forpligter trods alt at benævne filmen "World Trade Center". Den har da også fra Stones side – med vanlig sans for egen formåen – været tænkt som den ultimative film om katastrofen. En del af spændingen har også været, hvordan Stone ville behandle emnet. Flere af hans tidligere film forholdt sig aggressivt og polemisk til store politiske emner, og mange har opfattet ham som venstreorienteret og "anti-amerikansk". Men med denne film har der lydt højkrøstet hyldest fra selv de mest patriotiske højrekræfter i USA: Stone har endelig vist sit sande jeg som en god amerikansk patriot!

Oliver Stone er en besættende fortæller og billedmager. Filmens prolog skildrer afdæmpet, men urovækkende, hvordan en helt almindelig dag begynder for de to politimænd, John og Will. Vækkeuret tidligt om morgenen, af sted uden at vække familien, samling på arbejdet, hvor dagens opgaver deles ud. Vi sidder med hjertet i halsen, for vi ved jo at noget er i optræk, som de ikke ved! De er vant til farefulde jobs, men men... Med ét sker det: en eksplosion i et af tårnene i World Trade Center, og da John har været knyttet til centeret i mange år og kender det ud og ind, bliver han leder for et hold, der skal ind og hjælpe med at evakuere. Will melder sig til tjenesten. Men på vej ind, sker det, at det andet tårn bliver ramt, og de to bliver under eksplosionen begravet adskillige meter under murbrokkerne. De kan ikke tro andet end, at de øjensynlig ikke bliver reddet, og hvad der egentlig er

sket, har de ingen anelse om. Denne eksplosion er en sand opvisning i Stones visuelle mesterskab, og pludselig er det ovre – alt er mørke og stilhed.

Resten af filmen følger to spor: 1) scener i mørket, hvor de to fastklemte mænd på utallige måder forsøger at holde hinanden i live; 2) scener med familierne og deres desperate forsøg på at finde ud af, om mændene overhovedet er i live, og da det endelig konstateres, at de lever, følger vi det intense redningsarbejde. I en kort epilog møder vi de genforenede familier. Det er vitterlig en gribende – og sandfærdig – historie, vi her får fortalt, og scenerne med de to ramte mænd i ruinerne er stærke og troværdige i al deres absurditet. Katastrofen fremkaldte det bedste i menneskene, men her bliver historien om familiens genvordigheder og redningsarbejdet unægtelig noget rørstrømsk - lige lovlig sentimentalt fortalt. Smukke koner og sunde børn, gode forstående venner i den svære stund, opofrende politifolk osv. Der går lidt for meget Danielle Steel i fortællingen.

Stone har igen og igen udtalt, at dette *ikke* er en politisk film. Det menneskelige drama skulle være det centrale. Men alligevel bliver der lagt en tråd gennem filmen, der kun kan opfattes som en slags politisk manifestation: Dave Karnes ser på kontoret i TV de to tårne stå i flammer, og han udbryder til sine kollegaer "Kan I ikke se det? Vi er i krig!". Han er tidligere marinesoldat og går direkte hen i kirken for at tale med præsten (vi ser at Bibelen på alteret er slået op på "Johannes Åbenbaringen"). Karnes fortæller præsten, at det er Gud, der har kaldt ham til Ground Zero. Han lader sig karseklippe, tager uniform på og drager ind på området, 'skyggernes dal' og 'de dødes rige', men han har en mission, så han går gennem området rank og frygtløs, og det er faktisk ham, der opdager de to i ruinerne og får hjælpen i gang. Efter den vellykkede redningsaktion udbryder han: "Her bliver noget at hævne, og der bliver brug for gode mænd". Her taler én af Guds 'hævrende engle'. På filmens afsluttende rulletekster læser vi, at Karnes efterfølgende har været to gange i Irak. Både den politiske og den håndfaste religiøsitet, der her kommer til udtryk, kan muligvis begejstre stålsatte amerikanske patrioter, men i filmens økonomi bliver det hult, bombastisk og helt malplaceret.

Oliver Stone er en eminent filmfortæller, der desværre her har villet for meget: Han har ikke bare har villet fortælle sin historie, men har skelet for meget til dens 'brug' som patriotisk manifest. Man kommer helt til at savne den 'gamle' kontroversielle og egensindige Oliver Stone. Denne film er blevet for beregnet i al sin virtuositet.

Filmfakta

USA 2006 - Instr.: Oliver Stone - Manus: Andrea Berloff, Donna & John McLoughlin, Allison & William Jimeno - Medv.: Nicolas Cage (Sgt. John McLoughlin), Michael Pena (Off. William J. Jimeno), Maria Bello (Donna McLoughlin), Maggie Gyllenhaal (Allison Jimeno), Jay Hernandez (Dominick Pezzulo), Armando Riesco (Antonio Rodrigues), Danny Nucci (Officer Giraldi), Michael Shannon (Dave Karnes) - 129 min. - Dansk biografpremiere d. 22/9, 2006 og på DVD d. 25/2, 2007 - Pressebillede/Udlejning: UIP - Tilladt for børn over 15 år

Links

<http://www.cinemazone.dk/review.asp?id=6088&area=1>

<http://www.eyeforfilm.co.uk/review/world-trade-center-film-review-by-angus-wolfe-murray>

<http://www.theguardian.com/film/2006/sep/29/actionandadventure>